

Автор

Боболович Галина Іванівна,
вчителька початкових класів
КЗ «Кухченська ЗОШ І-ІІІ ступенів»
Локницької сільської ради
Зарічненського району Рівненської області.

Публікація містить матеріали з досвіду роботи вчительки з використання ІКТ на уроках в початковій школі.

Пропонований посібник стане у пригоді вчителям початкових класів.

Використання ІКТ на уроках в початковій школі

Я працюю з молодшими школярами вже 45 років. Останні 10 років постійно випробовую на своїх уроках інформаційні технології і приходжу до висновку, що ІКТ можна запроваджувати на будь-якому уроці: українська мова, математика, читання, фізичне виховання, трудове навчання тощо. Але хочу зазначити, що завжди слід знати міру, в т.ч. і з використанням ІКТ, аби урок став по-справжньому розвивальним і пізнавальним.

Існує певна класифікація типів комп'ютерних засобів, які використовують у навчанні відповідно до їх призначення: мультимедійні презентації, електронні енциклопедії, дидактичні матеріали, програми-тренажери, «віртуальні лабораторії», програмові системи контролю знань, електронні підручники і курси, навчальні ігри і розвивальні програми. Зупинюсь на засобах, які найчастіше використовуються у початковій школі.

1. Мультимедійна презентація – електронні діафільми, які містять в собі анімацію, аудіо-, відео фрагменти, елементи інтерактивності. Для створення презентацій використовуються програмові засоби (наприклад - PowerPoint).

Практичне використання на уроці досить широке. Можна вводити в будь-який етап уроку у різноманітних формах, наприклад:

- усна лічба, розв'язання задач, закріплення таблиць додавання, віднімання, множення, ділення, тестування тощо (математика);
- словниковий диктант, робота зі словниковими словами («Знайди помилку»), каліграфічні хвилинки, тестування (українська мова);
- на уроках розвитку зв'язного мовлення, як демонстраційний матеріал, для створення певного настрою (музичні відеоролики «Природа», «Пори року»);
- під час пояснення нового матеріал (демонстрації малюнків, таблиць, прослуховування музики, віршів, текстів, казок тощо).

Переваги засобу: простий у використанні і створенні, мінімальний у затратах часу для підготовки, ефективний завдяки поєднанню декількох видів відтворення, привертає увагу учнів, активізує роботу учнів усіх рівнів.

Технічні вимоги: для створення достатньо лише наявність комп'ютера, а для презентації - широкоформатний екран.

Приклади з власного досвіду роботи:

- Для закріплення табличних випадків обчислень часто використовую власні презентації «Математика. Перевірка засвоєння таблиць множення, ділення».
- Для розв'язання задач на рух - відповідну активну презентацію.
- На уроці розвитку зв'язного мовлення за темою «З мами починається життя» використовувала власний відеоролик з фотографіями мам учнів класу та музичним супроводом.
- Практичним у використанні став власне мною створений відеоролик «Пори року» з музичним супроводом на музику Вівальді .

2. Програми-тренажери виконують функції дидактичних матеріалів і мають можливість відстежувати хід рішень та повідомляти про помилки. Використовую методичні комп'ютерні посібники з готовими медіа презентаціями.

Переваги і недоліки: такі посібники дозволяють значно економити час для підготовки до уроків, але деякі з них розраховані тільки для роботи за одним комп'ютером, тому можливе використання у індивідуальній роботі учнів або у позаурочний час на індивідуальних заняттях.

Переваги такої форми роботи в тому, що одразу на уроці можна побачити рівень засвоєння матеріалу та активізувати роботу кожного учня.

Порада: існує можливість створювати власні тести у програмі Microsoft Office і використовувати водночас на декількох комп'ютерах.

3. Самостійна робота учнів з інформаційними джерелами, власні дослідження з метою здобуття додаткової навчальної інформації поза школою. Серед моїх учнів завжди знаходяться такі, що із задоволенням знаходять додатковий матеріал до уроків в Інтернеті і у роздрукованому вигляді приносять на урок

4. Електронні книги, планшети, Інтернет. На уроках позакласного читання усе частіше з'являються електронні книги і планшети. Сучасні електронні книги мають багато зручних функцій та можливостей. Вважаю, такі нововведення мають місце у школі. Діти дуже швидко пристосовуються до усього нового і навчання з такими пристроями дійсно стає цікавим.

Значення освітніх Інтернет-ресурсів – це необмежений доступ до професійної інформації, використання планів уроків, online курсів, Web-сайтів, співпраця з іншими вчителями, обмін інформацією з колегами, об'єднання професійних ресурсів для вирішення спільних завдань.

На даний момент я запроваджую використання Інтернету практично на кожному уроці. Це зручно. Наочність, додатковий матеріал – усе під рукою.

Я неодноразово помічала, що у багатьох дітей складається хибна думка стосовно використання комп'ютера – більшість з них упевнені, комп'ютер потрібен лише для ігор. Використовуючи цей пристрій на уроці у повному обсязі, маємо можливість розширити дитячий кругозір і показати його практичне використання для допомоги у навчанні.

Рекомендації щодо використання інформаційно-комунікативних технологій у початковій школі

Використання ІКТ у освітньому процесі – це не данина моді, а необхідність, яку вимагає час. Робота щодо навчання і запровадження вчителями ІКТ у навчальних закладах України зазначена Наказом Міністерство освіти і науки, молоді та спорту №1/9-493 від 24 червня 2011 року.

Використання ІКТ у сфері освіти готує учасників процесу до вільного і комфортного життя в умовах інформаційного суспільства та має реалізовувати наступні задачі:

- підтримку і розвиток системності мислення учнів, формування понять, образного мислення;
- підтримку усіх видів пізнавальної діяльності у процесі здобуття знань;
- реалізацію принципів індивідуальності (віку, здібностей, інтересів, нахилів).

На уроках у початковій школі комп'ютер дозволяє вирішити проблему дефіциту наочності, швидко знаходити необхідну інформацію, запроваджувати сучасні навчальні матеріали, розвивати у учнів просторове сприйняття, пов'язувати шкільний матеріал з реальним життям.

Застосування ІКТ у професійній діяльності педагога стане ефективним за наявності відповідних умов (матеріальної бази, ІКТ-компетентності вчителя, учня, знання методик, наявність відповідного програмового забезпечення).

Використання ІКТ на уроках дозволяє враховувати менталітет сучасного школяра, його інтереси, привертає увагу до уроку, формує естетичний смак, розширює кругозір, вчить планувати свою діяльність, аналізувати, спонукає до самостійного пошуку, розвиває активність. Комп'ютерна підтримка повинна бути одним з компонентів навчального процесу і застосовуватися там, де це доцільно.

Як вчитель, я розумію усі переваги ІКТ, і, разом з тим, розумію, що подібна робота має проводитись за принципом «не нашкодити», «щоб навчання було в радість», не шкодило здоров'ю учнів та приносило позитивні емоції і високі результати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрієвська В.М. Проектування дидактичних ситуацій у навчанні молодших школярів з використанням комп'ютера: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук.: 13.00.09 «Теорія навчання» / В.М. Андрієвська. - Харків, 2009.
2. Бученко І.В. Комп'ютеризація навчання - свідчення професійної майстерності педагога. Інститут післядипломної педагогічної освіти. - К., 2007.
3. Захарова І.Г. Інформаційні технології в освіті: Навч. посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів. - М.: Видавничий центр «Академія», 2003. - 192 с.
4. Єгорова Ю.М. Мультимедіа як засіб підвищення ефективності навчання в загальноосвітній школі // Автореф. дис. канд. пед. наук - Чебоксари, 2000.
5. Казаков Ю.М. Педагогічні умови застосування медіаосвіти в процесі професійної підготовки майбутніх учителів: автореф. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук.: 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Ю.М. Казаков. - Луганськ, 2007.
6. Кассер Б. Использование Microsoft PowerPoint. К.: Изд-во «Диалектика», 1997. - 320 с.
7. Клемешова Н.В. Мультимедіа як дидактичний засіб // Автореф. дис. канд. пед. наук - Калінінград, 1999.
8. Кравцова А., Усенков Д. Изучаем PowerPoint. М.:Изд-во «Образование и информатика», 2003.
9. Кузьменко Є.Л. Комп'ютерні засоби навчання в ретроспективі і в дії // Вісник Московського держ. обл. університету. - 2006. - №1.
10. Маркус Н.В. Особливості застосування інформаційних технологій як засобу гуманізації навчання молодших школярів // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. - Рівне, 2002. - Вип.23.